

**«ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫ ШЕТ АУДАНЫ АҚАДЫР КЕНТІ ӘКІМІНІҢ АППАРАТЫ»
МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІНІҢ «БАЛБӨБЕК» БӨБЕКЖАЙЫ»
КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРЫНЫ**

Психикалық дамуы тежелген және зиятында бұзылыстары бар
балалар үшін білім берудің жеке жұмыс бағдарламасы
2023 - 2024 оқу жылы

ата - анасының келісімі: _____

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБАСЫ

1.Аяпбергенова Асылай (20.12.2017 жылы туылған) балабақшада 2019 жылдың 9 - шы тамызынан бастап тәрбиеленеді.

Баланың отбасы толыққанды, отбасында үш бала бар. Ата - аналар моральдық тұрғыдан тұрақты, баланың дамуы мен тәрбиесіне қызығушылық танытады және бұған үлкен мән береді.

Балабақшаға ерікті түрде келуге; балалармен сирек ойнауға және сөйлесуге деген ұмтылысты көрсетпейді. Бала ересектермен де, құрдастарымен де байланыс жасамайды; топтағы балалармен қарым - қатынас достық, агрессивтілік байқалмайды.

Өзіне - өзі қызмет ету дағдылары жасына байланысты дамыған, қажет болған жағдайда ересектерден немесе құрдастарынан үлкендерден көмек сұрайды.

Асылай қызығушылық ойынымен айналысады, суреттерді жақсы көреді. Көбінесе үстел үсті ойындарын ұнатады. Ойыншықтарды мақсатына сай қолданады, ұқыпты қарайды, ойыннан кейін ойыншықтарды орнына қояды.

Танымдық қызығушылық сабақтары кезінде қызығушылық көрсетпейді, назары әрдайым тұрақты болмайды, алаңдайды. Сөйлеудің жеткіліксіздігінен ойын әрекеттерін орындай алмайды. Сөйлеуі икемді, дыбысты айту кезінде қиындықтар туындайды.

Асылай өндірістік қызметке қызығушылық танытады, қарапайым пішіндегі заттарды мүсіндей алады және сала алады; сызу сызғанда анық емес, көбінесе ересек адамның нұсқауларын орындамайды. Ашық ойындарға қатысуға қызығушылық танытады, бірақ әрқашан ойын ережелерін сақтамайды;

ПМПК тұжырымына сәйкес, баланың сөйлеу қабілеті дамымаған (сөйлеуді дамытудың 1 деңгейі). Сөйлеудің дамымауына байланысты ойын белсенділігі дұрыс қалыптаспайды. Сөздік қордың жеткіліксіздігі: оқиғаларды логикалық байланысын түсінетін екі - үш буынды сөзді айта алады, тек қимылмен шектеледі.

Психологиялық тұрғыдан алғанда, Асылайды диагностикалау кезінде зияткерліктің даму деңгейі жас нормасына сәйкес келмейді. Бала ересек адаммен тез байланыс орнатады, тапсырмаларды сабырлы орындайды. Психикалық таным процестерінің кездейсоқ жетілу деңгейінің шамалы төмендеуі анықталды.

Дене дамуы орташа. Тез ептілік, қимылдарды үйлестіру, тепе - теңдік сезімі, күш пен шыдамдылық сияқты қабілеттер нашар қалыптасқан.

Анықталған проблемаларға сүйене отырып, педагогтар бірлесіп сөйлеу және ақыл - ой дамуының ерекшеліктерін, сондай - ақ осы баланың жеке мүмкіндіктерін ескеретін жеке білім беру бағдарламасы жасалды.

2. Қайыркен Мәди 25.12.2018 жылы туылған, балабақшада 2020 жылдың 17 – ші қыркүйек айынан бастап тәрбиеленді. Баланың отбасы толыққанды, отбасында екі бала бар. Ата - аналары моральдық тұрғыдан тұрақты, баланың дамуы мен тәрбиесіне қызығушылық танытады және бұған үлкен мән береді.

Балабақшаға ерікті түрде келседе, балалармен ойнауға және сөйлесуге деген ұмтылыс көрсетпейді.

Ойыншықтарды мақсатына сай қолданады, ұқыпты қарайды, ойыннан кейін ойыншықтарды орнына қояды.

Мәди айтқан сөзді түсінеді, командаларды орындайды; бірақ тәрбиешінің ұйымдастыруымен ойындарға қызықпайды. Танымдық қызығушылық ұйымдастырылған іс - әрекет кезінде қызығушылық көрсетпейді, назары тұрақсыз. Бала ересек адаммен тез байланысқа түсе алмайды, тапсырмаларды орындамайды.

Ауызекі сөйлеудің, сөздік қордың қалыптаспауына байланысты баланың ойынға деген қызығушылығы төмен деңгейде байқалады. Сөздік қордың жеткіліксіздігі: бала толық сөйлемейді.

ПМПК тұжырымына сәйкес, баланың сөйлеу қабілеті дамымаған (сөйлеуді дамытудың 1 деңгейі). Сөйлеудің дамымауына байланысты ойын белсенділігі дұрыс қалыптаспайды. Сөздік қордың жеткіліксіздігі: оқиғаларды логикалық байланысын түсінетін екі – үш буынды сөзді айта алады, тек қимылмен шектеледі.

Психологиялық тұрғыдан алғанда, Мәдиді диагностикалау кезінде зияткерліктің даму деңгейі жас нормасына сәйкес келмейді. Бала ересек адаммен тез байланыс орнатады, тапсырмаларды сабырлы орындайды. Психикалық таным процестерінің кездейсоқ жетілу деңгейінің шамалы төмендеуі анықталды.

Дене дамуы орташа. Тез ептілік, қимылдарды үйлестіру, тепе - теңдік сезімі, күш пен шыдамдылық сияқты қабілеттер нашар қалыптасқан.

Анықталған проблемаларға сүйене отырып, педагогтар бірлесіп сөйлеу және ақыл - ой дамуының ерекшеліктерін, сондай - ақ осы баланың жеке мүмкіндіктерін ескеретін жеке білім беру бағдарламасы жасалды.

Жеке оқу жоспары

Бағдарламаның мерзімі - 1 оқу жылы (2023 - 2024).

Арнайы түзетуші іс - әрекет арнайы мектепке дейінгі ұйымдарда, мектепке дейінгі ұйымдардың арнайы топтарында мүмкіндігі шектеулі балалар үшін жүргізіледі.

Бағдарлама топтық және жеке сабақтар түрінде ұжымдық түрде жүзеге асырылады:

- тәрбиеші - күнделікті;
- логопед - аптасына 1 рет;
- педагог - психолог - аптасына 1 рет;
- дефектолог - аптасына 1 рет;
- музыка жетекшісі - аптасына 1 рет;
- дене шынықтыру нұсқаушысы - аптасына 2 рет;
- ата - аналардың өтініші бойынша ұсыныстар алынады.

**Бағдарлама мазмұны
(мектепалды тобы 5 жастағы балалар)**

Мерзімі	Арнайы түзетуші іс - әрекет	Арнайы түзетуші іс – әрекеттің міндеттері	Арнайы түзетуші іс – әрекетінде қолданылатын ойын түрлері
1 -жартыжылдық	Коммуникативтік дағдыларды дамыту (аптасына 4 рет) Сөйлеуді дамыту (аптасына 2 рет)	1) ересек адамның көмегімен модель бойынша қарапайым сөздерді құрастыру дағдысын бекіту ("Кім? Не істеп тұр? Не? Немен?"); 2) біртекті бастауыштарды, баяндауыштарды, толықтауыштарды енгізу арқылы жайылма сөйлемдерді пайдалану икеміне үйрету; балаларды ойыншықтарды пайдалана отырып, диалог түрінде шағын әңгімелерді құрастыру икеміне үйрету; 3) сөз сөйлеуде грамматикалық санаттарды пайдалану дағдысын қалыптастыру: зат есімдер мен етістіктердің сандары; 4) балаларды заттардың, жануарлардың, құстардың атауларын оларды сипаттау бойынша танып табу икеміне үйрету; 5) балаларды ересек адамның көмегімен негізгі кеңінен тараған материалдардың атауларын пайдалану икеміне үйрету (ағаш, темір, тас); 6) диалог жүргізудің дағдыларын бекіту: сұрақтарға сәйкес жауап беру және сұрақты жолдасына жолдау икемдері; 7) балаларды сөздерді түрлі тәсілдермен құрастыру икеміне үйрету; 8) балаларды заттардың кеңістіктегі орналасуын анықтаумен байланысты сөздерді пайдалану икеміне үйрету.	«Суретке сәйкес жұбын таңда» , «Кімге не қажет?» , «Не немен қоректенеді?» , «Сурет бойынша әңгіме құрастыр» , «Мен бастаймын, сен жалғастыр»
	Сауат ашу негіздері аптасына 1рет	1) естіп қабылдауы: тілдік емес дыбыстарға көңіл аударту; балаларда дыбысқа назар аударуын қалыптастыру; балаларды тұрмыстық шулармен таныстыру (телефон қоңырауы, шаңсорғыш шуы, автокөлік сигналы) және оларды ажырата ала білуге үйрету; есту тітіркендіргіштеріне әрекет ету икемін балаларға оқыту; әртүрлі музыкалық аспаптардың дыбыс шығаруын тани білуін қалыптастыру (балалар күйсандығы, металлофон, дабыл); балаларды дыбыстық сипаттамалары бойынша табиғат құбылыстарын және тұрмыстық шуларды ажырата алуға үйрету(жауын шуы және теңіздің соқпа толқынының дыбысы, құстар сайрауы және желдің гуілдеуі, қосылу	«Бұл ненің дауысы?» , «Не қалай дыбыстайды?» , «Бұл ненің дыбысы?» , «Ол кім, бұл не?» , «Допты қағып ал да, қайтала», «Төлін тап» , «Үшіншісі артық»

		тұрған шаңсорғыш дыбысы және кір жуғыш машиненің дыбысы); балаларды таныс заттар мен құбылыстарды дыбыстық сипаттамалары бойынша анықтай білуге үйрету ("Мен неде ойнап жатқанымды, тапшы"); бір-біріне жақын және қарама-қарсы тілдік емес дыбыстарды салыстыра білуге үйрету; дыбыс шығып жатқан орынды анықтай білуге үйрету; 2) дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдайтын ойыншықтарды қолдану арқылы түрлі дауыс қаттылығы(қатты-ақырын), жоғарылағындағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінін дамыту; музыкалық аспаптарды қолдану арқылы "ұзын" және "қысқа", "қатты" және "ақырын дауыс шығару" түсініктерін қалыптастыру; балаларды тірі табиғат дыбыстарымен таныстыру (торғайдың шырылдауы, қарғаның қарқылдауы, бұлбұлдың сайрауы; сиырдың мөңіреуі, ешкінің бақылдауы, аттың кісінеуі); қозғалыс арқылы дыбыстың сипатына және оның өзгерісіне балалардың әрекет ете алуын бекіту (марш - маршпен жүреді, би билетін ән - айналып билейді, би күйі - секіреді және билейді); еліктеу бойынша жеңіл ырғақты шапалақтау арқылы жасау; берілген ырғақты (2-3) ересектің көмегімен жүзеге асыруға және есту арқылы оларды бір-бірінен ажырата алуға балаларды үйрету; 3) фонематикалық қабылдау: сөздің дыбыстық қабықшасына деген зейінді дамыту; сөйлеу дыбыстарын тануға, тілдік және тілдік емес дыбыстарды ажырата алуға үйрету; бір сөзді қатты және ақырын айтуға болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру; 4) қолды жазуға үйрету: балаларда қолдың аршынды қозғалысын қалыптастыру: солдан оңға, жоғарыдан төмен бағытта тақтадан аршынды қозғалыспен шүберекпен сүрте білу икемділігіне үйрету; қағаз бетінде қолдың буынымен белгілі бір қозғалысты орындай алуға үйрету: қағаз бетінің басынан аяғына дейін жолақша бойынша саусақпен жүргізе алуға үйрету (жолақша кеңдігі 2,5-1-ден 1,5-1 см дейін (еліктеу бойынша, өздігінен); жолақшаның басынан аяғына дейін қарындашпен үздіксіз сызықты сыза алуға балаларды үйрету; балаларды солдан оңға, жоғарыдан төмен белгілі бір нүктеге дейін нүктелі сызықтар бойынша түзу сызықтарды жүргізе алуға үйрету ("Жанбыр"); қарындашты қолдана отыра саусақпен және білезікпен қозғалысты орындай алуға балаларды үйрету, еліктеу бойынша (үстел	
--	--	--	--

		үстінде алдымен әр қолмен жеке, кейін екі қолмен бірізгілде, алақан арасында ойлы-қырлы қарындашты сырғыту, үлкен және сұқ саусақ жастықшалары арасында сырғыту).	
	Дыбыстап айту (аптасына 1 рет)	дыбысқа еліктеу, музыкалық аспаптар, шикылдайтын ойыншықтарды қолдану арқылы түрлі дауыс қаттылығы(қатты-ақырын), жоғарылағындағы (жоғары-төмен) дыбыстарды қабылдау кезіндегі есту зейінін дамыту; музыкалық аспаптарды қолдану арқылы "ұзын" және "қысқа", "қатты" және "ақырын дауыс шығару" түсініктерін қалыптастыру; балаларды тірі табиғат дыбыстарымен таныстыру (торғайдың шырылдауы, қарғаның қарқылдауы, бұлбұлдың сайрауы; сиырдың мөңіреуі, ешкінің бақылдауы аттың кісінеуі); қозғалыс арқылы дыбыстың сипатына және оның өзгерісіне балалардың әрекет ете алуын бекіту (марш - маршпен жүреді, би билетін ән - айналып билейді, би күйі - секіреді және билейді); еліктеу бойынша жеңіл ырғақты шапалақтау арқылы жасау; берілген ырғақты (2-3) ересектің көмегімен жүзеге асыруға және есту арқылы оларды бір-бірінен ажырата алуға балаларды үйрету;	«Не қалай дыбыстайды?» , «Мені кім шақырды?» , «Бұл қандай аспап?» , «Дауысынан таны» , «Бұл ненің дауысы?»
	Түзету жұмысы (аптасына 1 рет)	Үйретілетін біліктер: 1) дауыс ырғақ күшін өзгертіп (қатты-жай) сөздер буындарды айту; 2) сөйлеу мүшелерінің қимылын және ірі қимылдардағы ырғақ сезіміне тәрбиелеу, ырғақпен жұмыс: айтылған сөздің қолмен үйлесімділігі (шапалақтау); 3) жүрумен сөздің үйлесімділігі; 4) әуен мен сөйлеу тілін ажырату; 5) дем алу мен дауысты дамыту үшін дауссыз дыбысы жоқ күрделі сөз қолданылады.	«Келісілген әрекеттер» , «Қайтала» , «Тыныс алу жаттығулары» , «Көпіршіктер шығару» , «Көңілді әуен» би қимылдарын жасау.
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту (аптасына 3 рет)	1) балаларда тұрмыстық заттарды, ойыншықтар, сүйікті ойындарды таңдауда қызығушылықтар мен артықшылықтарын қалыптастыру; балаларды бейнелік ойыншықтарды бөлме кеңістігінде, ойын бұрышында, үстел үстінде орналастыруды үйрету (барлық жазықтықта теңестіре отыра; бір қатарға, бірінен кейін бірін қою); 2) балаларға құрбыластарына ойын өтінішімен сұрауды үйрету; ойын барысында ым-ишара, мимика, сөйлеу көмегімен қарым-қатынас етуді дамыту; 3) ойында балалардың отбасы мен балабақшада және ойын барысында ересектермен қарым-қатынасын бейнелейтін ойын әрекетінің	«Ұқсас затты тап» , «Айырмашылығын тап» , «Ойлан, тап!» , «Санды затпен сәйкестендір» , «Адасқан сандар» , «Жоғалған санды тап» , «Түстерді сәйкестендір» , «Пішіндерді орналастыр» , «Не артық?» , «Не өзгерді?» , «Асықтарды сана» ,

	Ойынға үйрету (аптасына 1 рет)	логикалық тізбегін құрастыра алуды оқыту; 4) тұрмыстық мазмұны бар орнын басушы заттарды ойында қолдана білуді үйрету (құрылыс материалдарындағы кірпіш); 5) ойында өзгеру техникасымен балаларды таныстыру (түрлендіру); балаларға кейбір жануарлар, құстар, жәндіктер, күннің көзі, әртүрлі көлік қимыл-қозғағылысының ұқсастықтарын көрсете білуге үйрету; ойын кейіпкерінің образына сәйкес дауыс және сөйлеу, мимика, қимыл-қозғалысты өзгерте алуды балаларға үйрету (ересек адамның бақылауында); педагог айтып жатқан тақпақтар және өтірік өлеңдер бойынша бір кейіпкерді үнсіз импровизациялы ойындарға қатыса алуды үйрету.	
	Ойлауды қалыптастыру (аптасына 1 рет)	1) балаларда көрнекілік-бейнелік ойлауды дамытудың алғышартын құру: заттық құралдар, олардың қасиеттері мен сапасы, олардың адамдардың әрекеттеріндегі рөлі туралы жалпы түсініктерді қалыптастыру; 2) сан алуан көрнекілік-әрекеттік міндеттерді арнайы құрылған мәселелік жағдайларда шешуге үйрету; мәселелік жағдайда барынша сәйкес келетін құралды (4-5 заттың ішінен) қолданады; 3) мәселелік-практикалық міндетті сөйлеу тілдік айтылымдарда талдай білуді қалыптастыру; 4) балаларды көрнекілік-бейнелік жоспардағы міндеттерді шешуге үйрету: балаларға олардың өздерінің практикалық тәжірибесінен таныс жағдайлар бейнеленген сюжетті суреттерді ұсыну, оларды жағдайдың мәнін ашып айтуға ынталандыру; 5) балаларда сюжеттік суреттерде бейнеленген жағдайды бүтіндей қабылдауды қалыптастыру; 6) балаларды сюжетті суреттерде бейнеленген нысандар мен құбылыстардың арасындағы себеп-салдарлық байланысты және тәуелділікті таба білуге үйрету.	«Ұқсас затты тап» , «Не жетіспейді?» , «Сандарды толықтыр» , «Санап көр» , «Көңілді таяқшалар» , «Санамақтар айту» , «Көп және біреу»
	Сенсорика (аптасына 1 рет)	1) көріп қабылдау мен зейінді дамыту: үлгі бойынша құрастыру процесінде көлемді пішіндерді (шар, текше, призма, овоид) ажырату; жазық пішіндерді (дөңгелек, шаршы, тікбұрыш, сопақша) жіктеу; көлемді және жазық пішіндерді (шар-дөңгелек, текше-шаршы, кірпіш-тікбұрыш, овоид-сопақша) салыстыру; бағдарлаудың іздеу тәсілдерін (байқап көру, өлшеп көру) қалыптастыру; негізгі түстерді (қызыл, сары, көк, жасыл, ақ, қара) салыстыру, үлгі бойынша таныс	«Мұнараны құрастыр» , «Мозаика құрастыру» , «Бірізді моншақтар» , «Асықтар тізбегі» , «Көршісін тап» , «Ұқсас заттарды ата» , «Түсіне қарай топтастыр» , «Құмдағы

	түсті ерекшелеу; берілген түстерді қоршаған кеңістіктен табу; заттарды пішіні, көлемі, түсі бойынша топтастыру; заттарды көлемінің кемуі, артуы тәртібінде қатарға жүйелеу; 3-5 құрамды матрешканы практикалық өлшеп көру тәсілі арқылы құрастыру; 5 сақиналы пирамидканы сақиналарының көлемін есепке ала отырып, практикалық өлшеп көру тәсілі арқылы құрастыру; заттардың арасындағы кеңістіктік қатынастармен (жоғарыда, төменде, ортасында) практика жүзінде таныстыру; 2) естіп қабылдау мен зейінді дамыту: тұрмыстық шулармен және табиғат құбылыстарының дыбыстарымен (телефонның қоңырауы, шаңсорғыштың дыбысы, құстардың әні, ағып жатқан судың сылдыры) таныстыру; таныс заттар мен құбылыстарды олардың дыбыстық сипаттары бойынша ерекшелеу; буындық құрылымы жағынан жақын сөздерді жіктеу; дыбыс көзін көру талдауышын тірек етпей анықтау; 3) тактильдік-қимылдық қабылдауды дамыту: педагогтың сөздік нұсқауы бойынша заттардың көлемі мен пішінін сипай отырып қабылдауды жалғастыру; пішіндері әртүрлі заттарды (төртеуінің ішінен таңдау) сипай отырып жіктеу; көлемі әртүрлі заттарды (үшеуінің ішінен таңдау) сипай отырып жіктеу; таныс заттардың сыртқы бетін (тікпенекті, тегіс, кедір-бұдыр) сипай отырып тану; әртүрлі сусымалы материалдармен және сұйықпен (құм, жарма, су, бояу, май, крем) танысу; 4) дәм сезуді дамыту: ұсынылған тағам өнімдерінің ішінен ащы дәмі бар тамақтарды таңдау; ұсынылған тағам өнімдерінің ішінен қышқыл дәмі бар тамақтарды таңдау; тамақты дәміне (тәтті-ащы-қышқыл) қарай жіктеу; тамақты температуралық белгісі бойынша (ыстық, суық, жылы) жіктеу.	бейнелер» , «Балық аулау» , «Жұбын тап» , «Кемпірқосақтың түсі»
Әлеуметтік - эмоционалды дағдыларды қалыптастыру (аптасына 2 рет)	Шаруашылық-тұрмыстық еңбек: 1) дастарқан басындағы тәртіп ережелері туралы білімді қалыптастыру; 2) еңбек етуге деген ынта мен икемділікке тәрбиелеу; 3) икемділіктерді қалыптастыру: топта тәртіпті сақтау; өзінің киіміндегі ретсіздікті байқау; ұсақ заттарды (қол орамал) жуу; ересектің сәл көмегімен киіну және шешіну; кезекшінің міндетін атқару - нан салғышты, майлық қағаз салғышты, ас ішетін құралдарды салады; ересекпен бірге қар күреді; балалар ұжымында жұмыс істеу; 4) табиғат бұрышындағы жұмысты (гүлдерді суғару, ірі жапырақтарды	«Не деу керек?» , «Әдептілік әліппесі» , «Мен көмекшімін» , «Бөлме гүлдеріне күтім жасау» , «Мен жасай аламын» , «Менің сүйікті ойыншығым» , «Ертегі кейіпкерін жасау»

		сұрту) педагогпен бірлесе орындаудағы әрекетті жетілдіру. Қол еңбегі: 1) дағдыларды қалыптастыру: қағазбен жұмыс істеу (қағазды ортасынан, түзу сызықпен бүктеу, желімдеу, жырту, мыжғылау), түрлі пішіндегі қағаздарды бүктеу (шаршы, тікбұрыш үшбұрыш, дөңгелек) бүктеу сызығымен саусақпен жүргізу, қырлары мен бұрыштарын сәйкестендіру, ересек адамның көрсетуі мен нұсқауы бойынша ұжымдық жұмыс жасау біліктілігін қалыптастыру; 2) еңбек әрекеттеріне, өзінің бұйымдарына деген қызығушылықты дамыту; 3) сынғыш материалдармен жұмыс дағдысын қалыптастыру - жұмыртқа қабығы (қандай да бір ойыншықты жасау үшін белгілі бір бөліктерді жапсыру); 4) қалдық материалдармен (қораптар, пластик шөлмектер) жұмыс дағдысын қалыптастыру; табиғи материалдармен (бұр, емен жаңғағы, жапырақ, тұқым, жаңғақтардың қабығы, жеміс сүйектері) жұмыс дағдысы мен икемділігін қалыптастыру; 5) жұмысты ұқыпты істей білу, майлық қағазды пайдалану, өзінің жұмыс орнын жинау икемділігін қалыптастыру; 6) бұйымдарды көрсету және бірлесе әрекеттену бойынша әртүрлі материалдардан жасау кезіндегі қарапайым дағдыларды қалыптастыру; 7) педагогтың көмегімен өз жұмысын табу және бағалау икемділігін қалыптастыру.	
	Қоршаған ортамен таныстыру (аптасына 1 рет)	1) отбасы мүшелері туралы білімдерін қалыптастыру: ана, әке, ұл, қыз, әже, ата; ағасының, әпкесінің есімдерімен таныстыру; 2) топ педагогтерін аты-жөнімен атауға үйрету, топтағы балаларды есімдерімен атап үйрету; 3) дене мүшелері мен бет бөліктерін атауға, олардың қызметін түсіндіре білуге үйрету; 4) ересектердің мамандықтары туралы түсініктерін қалыптастыру: мейірбике, дәрігер, сатушы; 5) микроәлеуметтік орта туралы білімін қалыптастыру: дүкен, дәріхана, көлік; 6) қоршаған әлеуметтік және заттық ортаға танымдық қызығушылығын дамыту; 7) қоғамдағы жүріс-тұрыстың қарапайым нормалары туралы түсінігін	«Сурет бойынша әңгімелесу» «Менің отбасым» , «Отбасы мүшелерін ата» , «Кімге не қажет?» , «Шаштараз» , «Емхана» , «Сатушы» , «Асхана» т.б., «Бұл ненің суреті?» , «Суретті құрастыр» , «Заттарды топтастыр» , «Бұл қай мезгіл?» , «Табиғат құбылыстарын ата» , «Жыл мезгілдері» ,

		калыптастыру; 8) Қазақстан - ел атауымен таныстыру, Қазақстанның мемлекеттік рәміздерімен таныстыру; 9) тұрмыстық заттар туралы түсініктерін кеңейту және тереңдету: ыдыс (шай ыдысы, асханалық), жиһаз (бөліктері); 10) "киім, аяқкиім", "ыдыс-жиһаз" ұғымдарын ажырата білуге үйрету; 11) жыл мезгілдері туралы білімдерін қалыптастыру; 12) өлі табиғат нысандарымен таныстыру: саз балшық, тас, құм; 13) тәулік мезгілдері туралы білімдерін кеңейту: кеш; 14) мейрамдармен: туған күн, күз мерекесі, Қазақстанның туған күні таныстыруды жалғастыру.	
--	--	---	--